

Ihaan asang tu dapan

Ma-aq naak a asang a mastaan tu mano-az, manaskaldengaz naak a is-aang, malisvalavala i-ita miqumis, ma-aq is usuqesun lopa ko miliskim a madiadengaz naak ita ka manano-az tu dapan.

Ma-aq tu atikis ang saak a, niap ang saak is na minqamisan tu mekulut in i paaz a, talsais tal-ia ka tupa-un tu sankidi, taldaing in a kapuaq kalaas. Masanglav istaa ka laas a, tinsinhav a tindangqas tu haiphaip in ti; ma-aq is tinvevivevi a puaq a dungzav in tindangqas a, manahipdegaz saam a uvavaz-az, mopa na maqtu in matingus i issia sankidi ta tu laas ma-un. Masmuav is ma-un i laas ta ka sapsis a vuus, mangmang tu manahipdegaz saam.

Na minqamisan in a, tindangqas in amin a mulasmulas, pentataip saam kamulasmulas, tuza pu-un tu madia ka duli ka, tis-uni tu asa ussiza-an, asa ukonan a, ni-i in matupanu mundiip mahulav. Sasuu tu tindangqas in amin tudiip a pakakaun tu laas, pentataip saam sipaluq i pakakaun ta matapul i laas, nait mundadaa haan lukis ta mahulav i pakakaun ta, uu ka pihaun zami ka laas i pakakaun haan paan kumbu ka, ikdokdokun in zami ma-un; mina-un in saam a masanmadangqas amin naam a ngulus.

Ma-aq tu talabal in a, duuq tis-uni tu masmuav mabaqisdengaz a vali ka, minvavaa in tu asa in munvanglaz haan danum taltuus a, mapising i biaq is ludaqun i tina, paaq pu-un lusqa in saam kamingmiing pasihadashadas munvanglaz ta taltuus. Ihaan saam vanglaz ta ap-ap, tosiuq nait makantakzang haan danum ta tunqalili; tutuza saam mas uvaz-az ang tu malisvalavala malinahipnahip malisihalsihal miqumis.

Ma-aq is miliskin i itu-anak-anak tu me-asang a tutuza tu maqanimulmul a is-aang, madia sia metastu-asang naak tu bunun a dapan ita, mavia in lopa ko tu ni-i in maqtu musuqis mun-ita muqna kat-asang ita, lusqa in min-uni issia Tolu sasepuk tu malkaluludun tu iskuzakuza ka sasia ta, nanu qan a ata ka Bununtuza tu lusqa onpenpenun in, minma-aq tu meltat Angus haan Tevang ti kis lusqa pa-un in ta. Asa ata ka Bununtuza tu mintas-a is-aang matinmananu katsuqis me-asang ta, na maqtu mita ka nasmadadengaz musuqis sepuksepuk mita, mindangzandangzang mita.

Tinliskin i ketda-ak tu dalaq, tel-e-ak tu dalaq, teldengak tu asang a tutuza tu manahipdegaz a is-aang, mopa i-ita naak a kenahipan tu dapan.

在部落的腳印

我的部落很漂亮，平安生活，回想起來有許多美麗的腳印。

秋天水稻割完，有很多 sankidi 草長出來，開花結果。如果這個 sankidi 草變紅時，會有很多果子可以採回去吃。尤其咬破果子噴出汁液來時，高興地不得了。

秋天時，野草莓都變紅了，我們比賽採果子，雖然有很多刺，但不顧一切去採。還有桑樹也成熟了；我們比賽拉桑樹枝子採摘，有時爬到桑樹上採，把採回來的果子放在瓶子裡慢慢舔來吃；嘴唇紅紅的享受著。

夏天時，太陽很大想玩水，但怕被打，所以我們偷偷地集體去河裡游泳、跳水、浮潛、跳水尋找石頭，非常好玩。快回家時，我們把身體擦泥土，免得被發現去游泳，但到了家裡後，有其他同學被鞭打的哀哀叫。

夏天的假日很長，大家一起去放牛、賽跑或玩躲貓貓；有時一起去山上放陷阱，有時一起找成熟的木瓜或是香蕉拿來吃。我們小時候享受著幸福的生活。

想起我所生長的地方，我心中非常的高興，因為我快樂的腳印都在那裡。

Pali-uni sazu'su

Heza dau qabas a tupa-un tu Sazu'su siin Qabizan, ma-aq dau ka Sazu'su ka, haan tupa-un tu Tilapatun ta mal-asang. Ma-aq dau ka tupa-un tu Qabizan a, haan tupa-un tu Ilitu ta mal-asang. Ma-aq a Sazu'su ka mopin uvaz-az tu atitikis tu bunun, mopa amin a lumaq tu atikis. Ma-un amin i qesing, maszang amin tu pindavus quu. Nai Sazu'su ka tangus tan-ali ki tupa-un tu Qabizan, ma-aq a oladingan i davus tu tahamis a pitmuzan i baqusaz. Tonalumaq in a Qabizan a, situnbakun i Sazu'su ka tuqlu ka, mudaan nenka munnata, sukudan nai ka hilav. Uu ka, kalatun amin a Qabizan i baqusaz, mataz amin a Qabizan. lusqa tatini dau ka Qabizan a miqumis. Ma-aq tu haip in ti ka, minbaas a Qabizan a tan-ali ki Sazu'su. Tataskun dau nai Sazu'su ka tunhondul a, iskamisqang in. Ma-aq nai Qabizan a, sipal ti tatini ka, sipal ta tatini matuktuk i hondul ta. Mopa muqalqal in a hondul a, ni-i nai Sazu'su ka laktan i hondul ta. manqanu patnasila-an dau haan tanbaaq Si'si ta. mopa ita in nenka mal-asang.

Ma-aq a Sazu'su kun a, tutuza tu mananu maqansiap pasanpanaq, ma-aq is pakanai ta pasanpanaq a pinve-un ata tutupa, mopa maputis qan a nai ka, ni-i ata maqansiap tu duuq heza haan tanangaus tun a Sazu'su, mopa uka

qan a sadu-an a, lusqa in ata tinquz-a kis panaqun in nai ta, ma-aq nenka kis tunqabin a uka sadu-an, mopa atitikis, tutuza qo tu makalaskas is kuzakuza ki.

Hineza dau qabas haan Mungzavan ta ka Sazu'su, masmuav tu lusqa tanqaqeu, tanqaqeu dau ki sinpalhahaqu, ma-aq is heza ka tisduu ka kamingan nai ta tanqeu antaban, heza nai ta ka asang, ma-aq a lumaq a, maninisnis amin, maszang amin tu sia subatu-an tu lumaq, hineza haan Seku tanangaus ba-av ludun ta ka inai ta melumaq, maninisnis a lumaq, papia ka sediip saduu, mamantuk tu hineza ka Sazu'zu kun haan Tevang ti, lusqa ni-i tu niap tu mavia tu min-uka in, silaluan a Puut un tupa tu pit-aminun dau mita Bununtuza ka Sazu'su kun mapataz.

Miliskin saak tu na ni-i ki, kapisingun nopa nenkun i imita tu madadengaz qe, paaq pu-un tataqu ka madadengaz un tu asa kis mudandaan haan libus tu mananulu dau ki sazu'su, ma-aq is tonadiip in ata ka, tisqa sanhapav mapataz mita, paaq pu-un, duuq is san pakada-an nopa nenka ki is-ataz tu halang a, paaq pu-un malatpu min-uka.

矮人

從前有矮人和 Qabizan 兩個民族，矮人住在 Tilapatun 部落，卡必然住在伊利督部落。

矮人先擺宴席邀請 Qabizan 來吃，把酒桶裝滿雄蜂。等 Qabizan 到達之後，就把酒桶的蓋子打開，Qabizan 全被雄蜂咬，只存活一個人。

後來，Qabizan 為了要報復矮人也擺宴席請他們來吃。矮人一起過吊橋，已經走到中間。卡必然砍斷吊橋兩邊，吊橋掉下去但矮人們抓著吊橋不放，所以只被溪水沖走，就在叫 Si'si 的部落定居。

矮人對戰爭非常厲害，如果跟他們戰爭一定會被打敗，因為他們個子矮，他們躲起來的時候，我們無法知道他們有沒有躲在我們面前，等到我們有人被箭射死才知道。

從前在大平原曾經有矮人部落的遺跡，他們很喜歡偷竊，他們也有部落。在清水部落對面的山上，曾有矮人部落的遺跡。只是不知道現在為什麼沒有了？說不定全部罹患惡性流行病而死亡，全部滅亡。

Mopin is mopin

Isnavaan ata imita madadengaz tu asa dau tu nimnimun a ngulus, ni-i tu katmang bababaz, masamu dau palasmuav, masamu amin silalaluan bababaz; biaz is ni-i ka sinkuzakuza maszang i sinbababaz mita; ma-aq a katmang bababaz tu bunun a, natis-ia, na tu-asqazun i diqanin.

Ma-aq mita madadengaz a ispasisimul i ikma-a-e-un a, sanasia inai ta sinpatumantuk tu qalinga; ma-aq is sinimul i qangvang, kanaqtungan in iskuzakuza, na suqesan a qanvang a, asa dau tu mapaka-un i temiqtangvang ta; ma-aq is simul i tilas a, sanasia sinpakatnul paissia bunun ta tu baluku masuqis, masamu mapalasmuav bunun, ni-i tu maqtu ni-i tu masuqis i sinimul ta. Maaq is mapabaliv i dalaq a, ni-i tu mapatas sinpatumantuk tu haqil, ni-i tu lapduq ngaan, lusqa sanasia sinpababaz tu qalinga ta. Maaq dau inai ta sinpabababaz a, soqabasqabas malmamaupa. Qabasang a patunqaqaal ang ata bunun, sanasia dau ka mapa-is-av un tamatina tu qalinga ta kuzakuza, ma-aq is tupin dau tu piaq a babu patazun a, piaq a davus kadavusun a, ni-i in maqtu piskaqna.

Ma-aq ata lopa ko ka Bununtuza ka, ula-an in дума tu siduq, ni-i in a sinbababaz mamantuk, silalaluan in malkabunun bababaz, mapusasaksak,

mapalasmumuav i madadengaz. Madia in dau ka uvavaz-az silaluan taqu ki madadengaz tu na mabaliv i haqil, naut in dau ka tamatina masaiv ingtaa sui, samuq is lusqa-un ingtaa sui ka isbaliv i davus, tamaku siin saviki.

Heza дума Bununtuza ka, palasmovun i Puut kaviaz tu na matas-i ki kuzkuza-an. Pasimulan Bununtuza ta ka Puut kaviaz a ki sui, haiphaip in ti ka, ni-i nepa suqesan i sui ta. Mopa lusqa nengka makungulus pababaz, ni-i tu mepatas haan haqil i sinpatumantuk tu qalinga siin laphuq i ngaan. Lusqa in a Bununtuza ka minkevakeva ka is-aang, uka na maqtu sinada-an i Bununtuza ta, mu-uka in dau ka sui tu haip in ti. Ni-i in lopa ko maqtu mopa ta tu mopin is mopin.

Asa ata ka Bununtuza tu peskalopa ko minmantuk in tu ka-a in masmuav tu pakasia Puut Tolu tun pasungkaviaz, ka-a tu masmuav tu liska-Puun tun, mopa vevi nai tun a tel-e-an, maqtu nenkun kamangmang maqalav i issu-u tu binano-az, nait maqalav i issu-u tu dalaq, tutuza tu asa tu mananulu Malka-Puun tun, mopa vevi nai tun a tekla, vevi mita Bununtuza ka tekla. Mopa ma-aq ata ka Bununtuza ka ni-i tu mazima ki madikla tu qalinga siin kuzkuza-un, uu tu maqtu nenkun mopa ta.

說話算話

耆老教導我們要緊閉嘴巴，不隨意說話。禁說誑語或說謊。

商借工具用品，都按約定去做。商借一頭牛，把牛還給牛主人時，會擺上豐盛的餐食。如果借白米，要照米主人所盛的碗公還給他。

買賣土地，不用寫契約書，也不用蓋印章，只是照著嘴裡所說的話約定，約定的效力永遠有效不變質。

結婚習俗是依照雙方父母親事先約定完成，雙方決定要宰殺幾隻豬，要釀幾斗米的酒，就不再改變。現在有許多的欺騙的行為，由於只是用嘴巴說，沒有寫合約書，造成金錢無端地消失。

交友和婚姻，也是如此。交友要真誠，不要欺騙朋友。夫妻也應依照約定生活，不可心有旁騖，若能如此，約定必能永遠不變。因為欺騙的人，人人討厭。